

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z protestu wyborczego M.R.
przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.,

wyraża opinię że zarzut protestu jest niezasadny.

UZASADNIENIE

Pismem z 16 lipca 2020 r. skarżący M.R. złożył protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarzucając, że miało miejsce naruszenie art. 52 § 1 Kodeksu wyborczego poprzez notoryczne niesprawdzanie przez członków Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w T. tożsamości osób, którym wydawana była karta wyborcza. Skutkowało to możliwością wydawania kart wyborczych osobom nieuprawnionym lub kilkakrotnie tej samej osobie.

W uzasadnieniu Wnoszący protest stwierdził, że głosując w pierwszej i w drugiej turze wyborów wraz z najbliższymi członkami rodziny zaobserwował, że jeden z członków komisji nie sprawdzał jego dokumentu tożsamości,

jak też tożsamości innych głosujących, którzy byli w масечках, a pokwitowanie odbioru karty odbywało się jedynie po podaniu adresu.

W odpowiedzi na zarzuty protestu, Przewodnicząca Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w T. oświadczyła, że nie stwierdziła nieprawidłowości w pracy członków Komisji. Osoby wydające karty do głosowania miały obowiązek sprawdzenia danych personalnych głosujących (imienia i nazwiska, adresu, numeru PESEL). Członkowie Komisji zmieniali się rotacyjnie. Nie było przypadku, żeby kartę do głosowania otrzymała osoba, która nie posiadała żadnego dokumentu tożsamości.

W odpowiedzi na zarzuty protestu, Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej nr [...] w T. odpowiedział, że w reakcji na protest wyborczy Przewodniczący OKW przeprowadził postępowanie wyjaśniające w sprawie, uzyskując wyjaśnienia m.in. od Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr [...] w T.. Zdaniem Przewodniczącego, nawet gdyby jednostkowo doszło do niesprawdzenia danych osobowych, to nie wynika z tego, że Wnoszący protest był osobą nieuprawnioną do głosowania, dalej by zdarzenie to przebiegało notorycznie i by miało jakikolwiek wpływ na wynik wyborów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Należy uznać protest wyborczy za niezasadny.

Zgodnie z normą art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzanych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz.U. 2020, poz. 979, dalej: u.wyb.2020), wskazana ustawa określa zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r., w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Stosownie do treści art. 1 ust. 2 u.wyb.2020, w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 684 ze zm., dalej: k.wyb.).

Natomiast zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których

opiera swoje zarzuty. Przedmiotem zarzutów protestu może być 1) popełnienie przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, 2) naruszenie przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mające wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 k.wyb.).

Ponieważ przepis art. 82 § 1 k.wyb. w odniesieniu do protestów wnoszonych przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP w 2020 r. jest stosowany „odpowiednio” (art. 1 ust. 2 u.wyb.2020), nie budzi wątpliwości, że zarzuty protestu mogą obejmować również naruszenie tych przepisów u.wyb.2020, dotyczących „głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów”, które regulują te zagadnienia w sposób szczególny wobec k.wyb.

Stosownie do art. 322 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb. Przepis ten odsyła do treści całego art. 321 k.wyb., a zatem do wszystkich jego jednostek redakcyjnych, czyli również do § 3 określającego podstawowe warunki, którym protest wyborczy powinien odpowiadać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 czerwca 2015 r., III SW 59/15).

Należy uznać, że niniejszy protest spełnia przesłanki formalne do jego rozpoznania, zawiera konkretny zarzut naruszenia Kodeksu wyborczego i opis zdarzenia, jakie miało miejsce. Należy uznać, że nie jest zasadny w takim zakresie w jakim formułuje zarzut notorycznego niesprawdzania tożsamości osób głosujących we wskazanej Komisji Obwodowej. Nie można uznać, że okoliczność ta została przez Skarżącego wykazana. Przyjmując jego oświadczenie o zaistniałym zdarzeniu za wiarygodne i nie wymagające przesłuchania dodatkowo świadków, należy uznać, że nie dowodzi ono, że tożsamości osób głosujących nie sprawdzano notorycznie w tej Komisji przez cały czy też dłuższy okres jej działania w pierwszej i drugiej turze. Wynika to z faktu, że Skarżący nie twierdzi, że przebywał przez cały okres czy też dłuższy czas w komisji wyborczej, obserwując to zjawisko. Nie można więc uznać, że zjawisko, jeżeli miało miejsce, miało charakter trwały – notoryczny. Dalej Skarżący opisuje działanie jednej osoby, młodego członka komisji wyborczej, nie wskazując jego danych personalnych, co pozwalałoby na dokładne wyjaśnienie tego zarzutu co do konkretnego członka

komisji, a nie odnosi tych zarzutów do innych, czy wszystkich członków komisji wyborczej. Zarzut ten wobec braku danych personalnych tej osoby nie nadaje się do zweryfikowania.

Wreszcie przeczy powyższemu stanowisko Przewodniczącego Okręgowej Komisji Wyborczej, który na wezwanie Sądu przeprowadził postępowanie wyjaśniające, które nie potwierdziło tego zarzutu oraz Przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej, która wyjaśniła, że tożsamość osób głosujących była weryfikowana. Suma tych okoliczności, przy metodyce pracy członków komisji w sposób rotacyjny (zarzut dotyczył jednej osoby) wskazuje, że zarzutu notorycznego braku sprawdzania tożsamości osób głosujących nie sposób uznać za udowodniony. Oznacza to niezasadność tak generalnie sformułowanego zarzutu pracy komisji i istnienia wpływu na ważność wyborów.

Z tego względu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 323 § 1 i 2 k.wyb. w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb.2020 orzekł, jak w sentencji postanowienia.